

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Vrdy, okres Kutná Hora

Školská 108, 285 71 Vrdy

Identifikátor školy: 600 046 451

Termín konání inspekce: 2. – 9. květen 2005

Čj:	c2-1093/05-2050
Signatura	oc2zy121

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Vrdy, okres Kutná Hora, je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací, kterou zřizuje Obec Vrdy. Skládá se ze tří součástí: základní školy (dále jen ZŠ), školní družiny (dále jen ŠD) a školní jídelny. Inspekční činnost probíhala v ZŠ a ve ŠD.

ZŠ vykazovala k 30. září 2004 363 žáků, k termínu inspekce měla v 17 třídách zapsáno celkem 366 žáků, z nichž 96 dojíždí z okolních obcí. Do 4. ročníku byl zařazen jeden tělesně postižený žák.

ŠD má jedno oddělení, ve školním roce 2004/2005 je do něj zapsáno celkem 32 žáků. Do ŠD škola se souhlasem zřizovatele přijímá pouze žáky 1. až 3. ročníku.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Personální podmínky pro vzdělávání žáků v ZŠ v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, vlastivěda, přírodověda a tělesná výchova ve školním roce 2004/2005.
- Materiálně-technické podmínky pro vzdělávání žáků v ZŠ v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, vlastivěda, přírodověda a tělesná výchova ve školním roce 2004/2005.
- Průběh a výsledky vzdělávání v ZŠ v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, vlastivěda, přírodověda a tělesná výchova ve školním roce 2004/2005 s přihlédnutím k celému vzdělávacímu cyklu 1. resp. 2. stupně.
- Personální a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky zájmového vzdělávání ve ŠD ve školním roce 2004/2005.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ V PŘEDMĚTECH SLEDOVANÝCH V ZÁKLADNÍ ŠKOLE A ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Základní škola

Výuku českého jazyka, matematiky, prvouky, vlastivědy, přírodovědy a tělesné výchovy ve třídách 1. stupně zajišťuje celkem devět odborně kvalifikovaných učitelek, jedna byla aktuálně (po odchodu na mateřskou dovolenou) nahrazena učitelkou, která dosud neukončila požadované vzdělání závěrečnou státní zkouškou.

Ve třídách 2. stupně vyučuje český jazyk celkem pět, matematiku tři a tělesnou výchovu dva odborně kvalifikovaní učitelé. V současné době je jedna z trvale zaměstnaných učitelek matematiky pro nemoc dočasně nahrazena jinou odborně kvalifikovanou učitelkou.

Personální zajištění výuky sledovaných předmětů je kvalitní, nadprůměrné. Škole se daří získávat odborně kvalifikované mladé učitele. Letos zahájily svou pedagogickou praxi tři učitelky (dvě na 1. stupni, jedna učitelka českého jazyka a tělesné výchovy na 2. stupni). Se začínajícími učiteli se ve škole promyšleně pracuje, jsou jim vytvářeny velmi dobré podmínky pro zapracování. Jejich uvádějící učitelé pracují podle vytvořených plánů, škola jim poskytuje informační i poradenský servis, do kterého se zapojuje také ředitel a jeho zástupce. Ostatní učitelé pracují v oboru již delší dobu (4 – 31 let). Problémem školy je poměrně častá obměna pedagogického sboru, protože do školy celkem 12 učitelů dojíždí a je většinou jen otázkou času, kdy se pro tyto kvalifikované pracovníky objeví volné pracovní místo v základních či středních školách v Čáslavi. Také stále platí, že více než 80 % pedagogického sboru tvoří ženy.

Vedení školy nasměrovalo pedagogický sbor na další vzdělávání orientované na získání

dovedností k obsluze a praktickému využívání počítačů při přípravě a v průběhu vyučování. Toto proškolení absolvovali na různých úrovních všichni pedagogičtí pracovníci. Jinak se učitelé vzdělávají zejména na základě vlastního zájmu, nemají vytvořeny žádné plány profesního rozvoje, své vyučovací postupy zdokonalují pouze na základě samostudia či informací získaných v metodických orgánech školy. Další vzdělávání v posledním školním roce – vzhledem k finančním možnostem školy a k obtížím, které vznikají osobně účastníkům časovou náročností a škole při personálním zajištění výuky při cestách učitelů do stále se vzdalujících vzdělávacích institucí – bylo méně časté než v letech předcházejících.

Ředitel neabsolvoval ani nezahájil studium pro ředitele škol v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (příslušný obecně závazný předpis mu však prozatím umožňuje funkci vykonávat i bez zahájení tohoto studia).

Výchovná poradkyně absolvovala veškeré dílčí zkoušky kvalifikačního studia výchovného poradenství, nemá složenou závěrečnou zkoušku. Je to zkušená učitelka, s dlouhodobou pedagogickou praxí i v oblasti školního poradenství (od roku 1992). Využívá znalostí a dovedností získaných absolvováním mnoha různých vzdělávacích akcí.

V rámci plánování rozvoje personálního zajištění školy ředitel rozhodl, že škola umožní kvalifikační studium výchovného poradenství jedné z učitelek, která má o toto studium zájem.

Vedení školy vytvořilo funkční organizační strukturu, zlepšení přineslo delegování většího podílu pravomocí na některé učitele. Využívány jsou kvalifikace i osobní dispozice jednotlivců. Byly vytvořeny a v praxi vyzkoušeny některé obecné postupy pro řešení různých situací, které život ve škole přináší (přenos informací, věcné diskuse v metodických poradních orgánech, podpora a pomoc začínajícím učitelům, řešení šikany).

Systém provozních porad pomáhá škole řešit aktuální organizační a provozní záležitosti bez zbytečných odkladů. Přenos informací uvnitř školy a získávání informací jsou podpořeny připojením všech školních počítačů, které jsou učitelům k dispozici, na vnitřní síť a na internet. Do interní sítě vedení školy pravidelně uvolňuje veškeré informace, místní, vnitrozoborní i obecně platné předpisy.

Od poslední inspekce došlo ke změně ve struktuře organizace, přibyly metodické sdružení a předmětové komise. Neformálních jednání se pravidelně účastní ředitel či zástupce, jsou využívány k projednávání zobecněných poznatků z hospitační činnosti, k vzájemné výměně zkušeností a nových poznatků ze samostudia apod.

Kontrolní činnost vedení školy nese některé negativní znaky náhodnosti, neplánovitosti, přesto ji nelze označit za neúčinnou. Mezi ředitelem a zástupcem jsou diskutována kritéria pro posuzování kvality průběhu i výsledků vzdělávání (odborná diskuse o nich probíhala i v rozhovoru se školními inspektory). Hospitační činnost je realizována pravidelně se opakujícími návštěvami všech učitelů jednou až dvakrát ročně. Četnost hospitačí byla vedením doložena zápisy v třídních knihách. Zlepšující se hodnocení průběhu vzdělávání svědčí o zřejmé účinnosti ukládaných opatření, přestože je vedení školy nemohlo dokladovat. Častá nepřítomnost několika učitelů najednou vyžaduje, aby suplování někdy zajišťovali ředitel a jeho zástupce osobně. Podle jejich sdělení berou tuto činnost jako vhodnou příležitost ke kontrolní činnosti. Pravidelně a doložitelně je kontrolována třídní a žákovská dokumentace.

Hodnocení učitelů provádí vedení školy pravidelně a podle kritérií stanovených vnitřním platovým předpisem, v rámci finančních možností jsou učitelé oceňováni osobním příplatkem či odměnou.

Školní družina

Ve ŠD pracuje jedna vychovatelka, která splňuje předepsané podmínky odborné kvalifikace. V době, v níž překračuje počet přítomných žáků povolený počet 30 žáků, pomáhá vychovatelce vždy jedna z učitelek, které učí žáky 1. stupně. Personální podmínky a finanční možnosti školy vedly k omezení činnosti ŠD pouze pro žáky 1. – 3. ročníku. Pro optimální fungování a naplnění potřeb chybí další pedagogická pracovníce nejvýše s polovičním pracovním úvazkem. Vychovatelka pracuje ráno od 6:30 do 7:20 a odpoledne od 11:00 do 16:00. Poslední žák odchází pravidelně až po konci pracovní doby (v 16:20). Stanovená pracovní doba by proto mohla být delší.

Odborné a pedagogické řízení vychovatelky a přenos informací do ŠD zajišťuje zástupce ředitele. Podílí se na kontrole výsledků zájmového vzdělávání. Průběh zájmového vzdělávání svědčí o tom, že systém kontroly a hodnocení dobře funguje.

Personální podmínky v základní škole a školní družině byly hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ V PŘEDMĚTECH SLEDOVANÝCH V ZÁKLADNÍ ŠKOLE A ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Základní škola

Škola je umístěna při hlavní silnici v centru obce, ve starší budově a v novější přístavbě, které jsou propojeny. Okolí školy, prostor školního dvora i společné prostory školy byly v době inspekce vkusně upraveny a příkladným způsobem udržovány, hygienické zařízení bylo čisté.

Učebny jsou dostatečně prostorné, odpovídající počtům žáků ve třídách, umožňující v rámci sledovaných předmětů český jazyk, matematika, prvouka, vlastivěda, přírodověda provádět veškeré potřebné činnosti. Pro tyto předměty byly žákům zapůjčeny vhodné učebnice. Mimo základních řad učebnic používají žáci různé pracovní sešity a další tištěné pomůcky k procvičování či k vyhledávání potřebných informací.

Škola zřídila některé odborné pracovny, kmenové učebny přizpůsobila výuce některých předmětů. Sledované předměty takové pracovny nemají, ale po dohodě s jejich správci je v případě potřeby mohou využívat. K dispozici je učebna výpočetní techniky, vybavená i dataprojektorem. V současné době je před dokončením druhá učebna výpočetní techniky. Softwarové vybavení je k dispozici zejména pro výuku jazyků, ale i pro další předměty, pro matematiku jen v omezené míře.

Vybavení pomůckami a doplňující literaturou pro výuku českého jazyka na obou stupních základní školy je standardní. K dispozici je řada nástěnných tabulí s gramatickým učivem, slovníková a encyklopedická literatura. Ve škole je knihovna s řadou odborných textů a s doplňující literaturou pro výuku čtení a literární výchovy.

Vybavení pomůckami, pomocnými učebními a informačními materiály pro výuku matematiky je průměrné, odpovídá běžnému standardu. Ve třídách, v nichž se tento předmět učí, není pohotově k dispozici žádná didaktická technika. Učitelky 1. stupně měly ve svých třídách připraveny různé jednoduché názorné pomůcky i vlastní výroby či získané z vlastních zdrojů.

Vybavení pro výuku prvouky, vlastivědy a přírodovědy je velmi dobré. Kmenové učebny tříd 1. stupně, ve kterých výuka sledovaných předmětů probíhá, se vyznačují podnětností prostředí, bohatou expozicí nástěnných a trojrozměrných pomůcek včetně volně přístupné encyklopedické literatury, značného množství živého rostlinného a dalšího doplňkového

materiálu. Potřebné pomůcky, didaktická technika i videotéka s naučnými pořady jsou ve škole k dispozici v nadprůměrném množství.

Speciální vybavení pro práci se žáky se specifickými potřebami je v dostatečném množství i v požadované kvalitě.

Součástí školy je tělocvična se šatnami, sociálním zázemím a menším prostorem pro stolní tenis. Tělocvična má standardní rozměry. Vybavení nářadím a základním náčiním je na velmi dobré úrovni. Výjimečně kvalitní je vybavení i materiálně-technické zajištění pro výuku florbalu, škola zajistila postačující výbavu pro sezónní, méně tradiční sporty a dopravní výchovu. Venkovní prostory pro tělesnou výchovu na uzavřeném školním dvoře tvoří pevná plocha, travnaté hřiště a relaxační prostor s tenisovými stoly. Atletické disciplíny probíhají mimo areál školy na hřišti. Prostorově i z hlediska bezpečnosti jsou školní sportoviště na velmi dobré úrovni.

Ředitel dbá na to, aby se zastaralé a nevyužitelné pomůcky nahrazovaly v rámci finančních možností zřizovatele novými. Materiálním podmínkám a vybavení školy je věnována pozornost i ve výroční zprávě. Jsou v ní stanoveny hlavní úkoly, které vedení školy hodlá realizovat. Plán zahrnuje vybudování univerzálního hřiště pro tělesnou výchovu, obnovu školního nábytku a podlahové krytiny ve třídách, zlepšování hygienických podmínek na sociálním zařízení pro žáky, rekonstrukci tělocvičny, budování odborných pracoven, pravidelnou údržbu školního areálu.

Školní družina

Oddělení ŠD je umístěno do budovy mateřské školy, která je v těsném sousedství ZŠ. K dispozici jsou dvě klubovny, prostornější je rozčleněna na pracovní část se staršími školními lavicemi a na relaxační prostor s kobercem. Sousedí s ní dvě další malé místnosti, které slouží jako sklad různých žákovských potřeb a oddělená pracovna. Prostředí obou kluboven a příslušenství je vhodně upraveno tak, aby vyhovovalo různým zájmovým činnostem. Hračky a materiály jsou umístěny přehledně, děti mají volný přístup k hernímu vybavení. Dostupná je také didaktická technika (video, audio). V blízké škole je možné využívat venkovní hřiště, poměrně rozsáhlý venkovní areál ZŠ či mateřské školy.

Materiálně–technické podmínky v základní škole a školní družině byly hodnoceny jako velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ V ZÁKLADNÍ ŠKOLE A ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Základní škola

Vzdělávací programy

Škola pracuje podle vzdělávacího programu Základní škola (MŠMT ČR čj. 16 847/96-2 včetně úprav a doplňků čj. 25 017/98-22). Vlastní školní vzdělávací program zatím škola nezpracovala. Dokumentace o průběhu vzdělávání je vedena řádně a průkazně.

Učební plán (dále jen UP) byl zpracován s výhledem na celé období školní docházky současných žáků školy a odpovídá učebnímu plánu realizovaného vzdělávacího programu. Základní UP je doplněn v předepsaném rozsahu volitelnými předměty. Jejich nabídka byla širší, realizují se však tři v 7. ročníku (informatika, sportovní hry a technické kreslení), dva v 8. ročníku (informatika, sportovní hry) a tři v 9. ročníku (informatika, cvičení z českého

jazyka a cvičení z matematiky). Hodiny přidané v průběhu posledních tří školních roků postupně do 9., 8. a 7. ročníku byly školou do UP zařazeny v souladu s příslušným vnitrozorním pokynem. Škola žákům nabízí také některé zájmové útvary, společné návštěvy kulturních akcí, organizuje různá vystoupení žáků, sportovní aktivity, exkurze a školní výlety s poznávacími cíli (podrobný výčet je vždy obsažen ve výroční zprávě o činnosti školy za příslušný školní rok).

UP je postupně v jednotlivých ročnících naplňován. V souladu s ním byly i v letošním školním roce vyučovány sledované předměty, byl sestaven jejich rozvrh a souhlasily s ním také úvazky příslušných učitelů.

Učební osnovy sledovaných předmětů (dále jen UO) byly ve školním roce 2003/2004 splněny s jedinou výjimkou - ve třídě IV. A bylo vyučováno nad rámec UO ve 23. týdnu učivo *slovesný způsob*, ve 25. týdnu učivo *rozkazovací slovesný způsob* a ve 26. týdnu učivo *podmiňovací slovesný způsob*, ve třídě IV. B ve 23. a 25. týdnu učivo *slovesný způsob* a ve 26. týdnu učivo *rozkazovací a podmiňovací způsob*. Toto učivo mělo být podle Úprav a doplňků ke vzdělávacímu programu Základní škola ze dne 25. srpna 1998 (MŠMT, čj. 25 018/98-22) přeřazeno do 5. ročníku. Toto porušení UO svědčí mimo jiné i o drobném selhání vedení školy při kontrolní činnosti.

Učivo sledovaných předmětů bylo ve všech sledovaných předmětech podle záznamů v třídních knihách pro školní rok 2004/2005 probíráno v souladu s UO, do data inspekce nedošlo k zařazování učiva nad jejich rámec.

Individuální vzdělávací program (dále jen IVP) je zpracován pro jednu integrovanou žákyni se somatickou vadou. IVP je zpracován velmi dobře, vychází z doporučení školského poradenského zařízení, speciálně pedagogického i zdravotnického zařízení. Pravidelně je vyhodnocován. U 53 žáků byla pedagogicko-psychologickou poradnou diagnostikována specifická porucha učení nebo chování. Veškeré odborné posudky byly aktuálně platné. Přestože některé posudky obsahují doporučení k integraci a speciální péči, nebyly pro tyto žáky IVP zpracovány a škola nepožaduje na speciálně-pedagogickou péči navýšení finančních prostředků.

Organizace vzdělávání splňuje psychohygienické podmínky (počet hodin, délka přestávek, délka vyučovacích hodin). Život ve škole se dosud řídí Řádem školy, který byl vypracován v souladu s příslušným předpisem, platným do 31. prosince 2004. Nový školní řád, který by byl v souladu s právními předpisy platnými od 1. ledna 2005, nebyl dosud v době inspekční činnosti vypracován. Existuje již jeho návrh, který je předložen učitelům a žákům k diskusi. S jeho platností se počítá až od 1. září 2005.

Škola zabezpečuje poskytování poradenských služeb zejména výchovnou poradkyní (dále jen VP) a školní metodičkou prevence. Pověřené pracovnice mají stanoveny konkrétní kompetence, jejich činnost je ředitelem řízena a kontrolována. VP ve spolupráci se členy předmětových komisí zapracovala témata vztahující se k volbě povolání do tematických plánů vybraných předmětů 8. a 9. ročníků. Organizuje schůzky se zákonnými zástupci žáků, konzultace a testování v poradenském středisku úřadu práce, besedy, návštěvy zástupců středních škol. Poskytuje informace o možnostech studia. Jednotně zpracovává agendu přihlášek k dalšímu studiu žáků. Ochrana osobních dat je zaručena. Žáci a jejich zákonní zástupci možnost konzultací s VP využívají. Servisem pro učitele je poskytování metodických materiálů a různých rad a instrukcí.

Systematická práce proškolených učitelek přispívá ke zkvalitnění práce při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Učitelky provádějí u žáků s poruchami učení speciální nácviky před vyučováním. Učitelé somaticky postižené dívky konzultovali s VP tvorbu příslušného

IVP. Všichni tito žáci jsou při výuce i hodnocení zohledňováni. VP vede osobní dokumentaci těchto žáků a záznamy reedukačních postupů.

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků se učitelé věnují spíše mimo běžné vyučovací hodiny. V 5. a 9. ročníku probíhají přípravy žáků na přijímací zkoušky do středních škol. Žáci jsou také připravováni na různé soutěže a podněcováni k účasti v nich.

Systém podpůrných opatření při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a při vzdělávání mimořádně nadaných žáků škola aplikuje dobrým způsobem.

Organizování v oblasti prevence sociálně-patologických jevů je pověřena školní metodička prevence, učitelka 2. stupně. Ve spolupráci s vedením školy, VP a všemi vyučujícími zpracovala školní minimální preventivní program. Ten obsahuje pravidelné dlouhodobé i jednorázové preventivní prožitkové a činnostní aktivity, vychází i ze sociometrických a dalších šetření, využívá osobnostních kvalit učitelů. Je doplňován rozmanitou zájmovou činností organizovanou školou, funkční linkou důvěry, víkendovým výjezdním seminářem žáků 8. ročníku a dalšími akcemi školy. Při prevenci i projednávání výchovných problémů škola hledá ve spolupráci s příslušnými poradenskými institucemi cesty k jejich optimálnímu řešení.

Výchovné poradenství i prevence sociálně-patologických jevů jsou funkčně integrovány do činnosti ZŠ a významně přispívají ke zlepšení vzdělávacího procesu.

Rodiče jsou pravidelně informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků v oblasti naukových předmětů. Celkem průběžně se dovídají, jaké pokroky v těchto předmětech žáci dělají. Málo informací je jim poskytováno z oblasti výchov (např. v žákovských knížkách nejsou tyto předměty téměř zmiňovány, neklasifikují se, ani se nehodnotí slovně). Škola vyhledává a využívá možnosti prezentace výsledků žáků na veřejnosti. Výroční zpráva o činnosti školy za loňský školní rok je mimořádné kvality, obsahuje všechny povinné informace a množství rozborů stavu, je hodnotící.

Z žákovských dotazníků, které vyplňovali žáci 5. a 9. ročníku, vyplývá, že ve škole je v některých oblastech mírně narušeno klima zejména tím, že v některých třídách těchto ročníků jsou mírně napjaté vztahy mezi učiteli a žáky. Odpovídající žáci si poměrně často myslí, že jejich názorům a potřebám jednotlivých žáků není ve škole vždy věnována dostatečná pozornost. Právě tato zjištění mohou být odpovědí na tvrzení některých učitelů, že žáci nejsou vhodně motivováni ke vzdělávání a že je jejich chování nevyrovnané. Události ve škole v průběhu inspekce potvrzují fakt, že někteří žáci neprojevují nutný respekt ke spolužákům ani k majetku školy. Naopak pozitivně odpovídali oslovení žáci na oblast prevence šikany. Ani vedení školy a učitelé nezastírají, že k šikanování ve škole občas dochází. Převážná část dotazovaných žáků pozitivně vnímá úsilí dospělých šikaně předcházet a řešit ji, žáci si myslí, že škola dokázala dosavadní problémy tohoto druhu prozatím vždy vyřešit dobře.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

Český jazyk

Stanovené cíle zhlédnutých vyučovacích hodin byly zpravidla přiměřené a zohledňovaly aktuální stav ve třídě. Byly v souladu i se zpracovanými tematické plány. Nové učivo navazovalo na předcházející témata. Učitelky obvykle kontrolovaly znalosti a dovednosti související s dříve probraným učivem a pak je v další části hodiny využívaly. Na sledované hodiny byly učitelky dobře připraveny. Výuka byla po věcné i odborné stránce správná ve všech sledovaných hodinách.

V navštívených hodinách učitelky a žáci pracovali s jazykovými příručkami a také s řadou vlastních pracovních listů, které doplňovaly zejména procvičovací a opakovací části hodin. V několika hodinách byla účinnost vzdělávání podpořena videozáznamem nebo záznamem z CD přehrávače. Výpočetní technika využita nebyla.

Ve většině hodin českého jazyka na obou stupních se učitelky snažily využívat zejména činnostních forem práce, využívaly úkolů k samostatné práci a vedly žáky i ke kooperaci ve větší skupině či ve dvojici. Ne vždy se ale jednalo o skutečně efektivní spolupráci. V menším počtu hodin dominovala frontální práce a chyběly činnostní formy práce a vhodně zvolená samostatná práce. Učitelky zpravidla žáky upozorňovaly na mezipředmětové vztahy a rozvíjely zejména v hodinách čtení na prvním stupni a literatury na stupni druhém jejich komunikační dovednosti.

Ve většině sledovaných hodin dodržovaly učitelky základní a obvyklou strukturu vnitřního členění hodiny, většinou nechyběl ani vhodný závěr, i když byl často realizován až po zazvonění, tedy na úkor odpočinkového času žáků.

Žáci byli až na výjimky vhodně motivováni, především ve vstupní části hodiny. Motivaci v průběhu hodin podporovalo zařazování pestrých forem opakování a procvičování dříve probraného učiva a častý pozitivní postoj a tón hlasu učitelky při verbálním hodnocení.

Žáci respektovali dohodnutá pravidla komunikace uvnitř třídy. Ve většině sledovaných hodin měli možnost projevit svoje názory. Učitelky přistupovaly k žákům taktně a citlivě.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání v českém jazyce byla velmi dobrá.

Matematika

Vzdělávání v tomto předmětu probíhá v souladu s cíli zvoleného vzdělávacího programu. Aktuální cíle sledovaných hodin byly stanoveny jednoznačně a konkrétně, zařazené učivo a vyvozování nových poznatků navazovalo na dříve probraná témata.

Sledovaná výuka probíhala převážně v kmenových třídách, v příjemně upraveném a zpravidla i v didakticky podnětném prostředí. Ve třídách 1. stupně byly v některých hodinách vhodně použity názorné pomůcky, minimálně dvakrát však potřebný názor zcela chyběl. Ve třídách 2. stupně byly při vzdělávání využívány zejména učebnice, vhodné pomocné učební a informační materiály, tabulky a schémata. Jedna hodina se odehrávala v pracovní s výpočetní technikou, ale využití této techniky nepřineslo zásadní zefektivnění výuky matematiky. Přínosem bylo spíše další upevnění dovedností v práci s počítačem.

Organizace vzdělávání ve sledovaných hodinách byla velmi dobrá. Výuka byla zpravidla frontální, ale ve větší míře a účelněji než při předcházející inspekci v roce 2000 byla zařazována také skupinová práce. Méně pozornosti bylo věnováno individuálním potřebám některých jednotlivců. Přesto byly v několika málo hodinách ve třídách obou stupňů individuální přístup a přiměřené tempo výuky zaznamenány.

Ve všech zhlédnutých hodinách probíhala výuka věcně a odborně správně. Učitelé se snažili přiblížit žákům předmět z hlediska praktického využití a rozvíjet jejich schopnost logického úsudku. Při vhodných příležitostech také přiměřeně zatěžovali paměť žáků. Vedli žáky k pracovitosti, k dokončování práce, k pochybování o správnosti výsledku a ke zkoušce.

Aktivita a zájem žáků o předmět mírně klesaly s věkem žáků, ale poměrně dobrá byla spolupráce žáků s učitelem i v 9. ročníku. Ve zhruba polovině navštívených tříd 1. stupně bylo využíváno různých netradičních a motivujících způsobů pro hodnocení. Někteří učitelé nevěnovali průběžnému hodnocení práce žáků, ale zejména analyzování důvodů vzniku chyby a následné práci s chybou potřebnou pozornost a způsobovali tím opadání pozornosti

a snižování motivace u žáků.

V navštívených třídách byla ve výrazné převaze hodin patrná klidná a poměrně soustředěná pracovní atmosféra. Přesto nelze vždy označit komunikaci mezi učiteli a žáky za bezproblémovou. Některým žákům byla zbytečně často věnována spíše negativně vyjadřovaná pozornost, někdy učitelce chyběl přátelštější tón hlasu, častější oční kontakt s konkrétním žákem. Stále ještě žákům chyběla četnější příležitost domlouvat se, vzájemně si vysvětlovat, řešit úkol (problém, rozpor) ve spolupráci se spolužákem.

Výsledky vzdělávání pozorovatelné v jednotlivých hodinách měly dobrou úroveň. Činnosti a rozhovory, které při výuce probíhaly, svědčí o tom, že se žáci vzdělávají v souladu se specifickými cíli tohoto předmětu a že z mnoha hodin odcházejí s novou vědomostí či dovedností, kterou si v procvičovacích a opakovacích hodinách a v přiměřené míře i při domácí přípravě upevňují.

Matematika je vedením školy vnímána jako jeden z nejdůležitějších předmětů základního vzdělávání a výuce je věnována značná pozornost při realizovaných hospitacích.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání v matematice byla velmi dobrá.

Prvouka, přírodověda a vlastivěda

V časově tematických plánech je patrný soulad výuky s obecnými cíli a zásadami základního vzdělávání. Učitelky při výuce vycházely z osnov a metodických doporučení, akceptovaly aktuální stav třídy a zařazovaly prvky environmentální výchovy i regionální zvláštnosti. Stanovené cíle výuky jednotlivých hodin byly přiměřené. Ve všech navštívených hodinách byla zajištěna přímá návaznost nového a staršího učiva. Učitelky se připravily na vyučování svědomitě, hodiny byly převážně organizačně, metodicky i časově dobře promyšlené.

Téměř ve všech vyučovacích hodinách učitelky využily text, instrumentální nebo rytmický hudební nástroj, přehled, tabulku, přírodninu. Jeden jednoduchý pokus byl proveden s menšími technickými nedostatky. Využití informační, reprodukční a ostatní didaktické techniky a pomůcek mělo v těchto sledovaných předmětech nadprůměrnou úroveň.

Dílčí činnosti byly provázány, účelně se střídaly, byly rovnoměrně časově rozvrženy. V polovině hodin bylo učivo předkládáno v širších souvislostech. Frontální práce byla nejčastěji uplatňována při kontrole vypracování zadaných úkolů nebo při opakování starší a shrnutí nové učební látky. Byla doplňována skupinovou prací v různě početných skupinách. Vzdělávání probíhalo s více či méně výraznou aktivizací žáků (zjišťování, vyhledávání, porovnávání, tolerování jiného názoru, sebeprosazení se) a s různou mírou jejich participace na vyvozování nových pojmů. Občas byl ve sledovaných hodinách věnován jen nedostatečný čas na procvičení a pochopení učiva či nebyla vhodně využita práce s chybou. Často učitelky velmi dobře uplatnily mezipředmětové vazby.

Psychohygienické podmínky byly pozitivně ovlivněny častými - a v jednotlivých hodinách i opakovanými - relaxačními aktivitami.

Vstupní motivace byla realizována v různých podobách a zaznamenána byla ve všech navštívených hodinách. Konkrétním a zdůvodněným hodnocením dílčích činností se učitelky snažily podpořit zájem žáků i v průběhu vyučování. V menším počtu hodin se jako další motivační stimul vyskytly aktualizace výuky, hra nebo soutěž.

Dobrá pracovní atmosféra a vzájemné respektování žáků a učitelek provázely většinu navštívených hodin. Samozřejmostí bylo důsledné dodržování dohodnutých komunikačních a interakčních pravidel, včetně možnosti žáků se k čemukoliv vyjádřit a vznést dotaz. Téměř všechny učitelky se žáky komunikovaly spisovným jazykem

a k témuž vedly i žáky.

Zaznamenáno bylo průběžné ústní i písemné ověřování vědomostí žáků s následným sdělením klasifikace a jejím zápisem do žákovské knížky. Četnost známek je vzhledem k termínu kontroly velmi nízká (v průměru pět známek za školní rok). Zápisy v žákovských knížkách měly pro rodiče malou vypovídací hodnotu, informace byly neúplné a nesdělovaly, co žák umí či neumí. Učitelky asi jen ve třetině navštívených tříd končily vyučovací hodiny závěrečným zhodnocením práce žáků. Nevyužito zůstalo sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání v předmětech prvouka, přírodověda a vlastivěda byla velmi dobrá.

Tělesná výchova

Učitelé zpracovali velmi dobré tematické plány učiva, ze kterých je zřejmé, že jsou dlouhodobě naplňovány výchovně-vzdělávací cíle tohoto předmětu. Bezprostřední příprava na vyučování byla promyšlená a pečlivá. Ve všech zhlédnutých hodinách byl jasně stanoven vzdělávací cíl. Náležitá pozornost byla věnována i materiální podpoře výuky a bezpečnosti. Už v přípravě byly respektovány individuální vzdělávací potřeby některých žáků.

Výuka probíhala v tělocvičně, na pevné i travnaté ploše na školním dvoře. Během zhlédnutých hodin vyučující vhodně využívali nářadí, vybavení, zařízení, drobné náčiní a další pomůcky. Žáci byli vedeni k dodržování zásad bezpečnosti i osobní hygieny během i po ukončení cvičení.

Hodiny se vyznačovaly promyšlenou organizací a množstvím připravených činností. Struktura a průběh většiny hodin odpovídaly potřebám a možnostem žáků. Průpravná cvičení měla dostatečnou intenzitu, byla přiměřená svou skladbou, formou i délkou. Pouze výjimečně neměla žádoucí fyziologickou účinnost. Žáci opakovali a procvičovali osvojené pohybové dovednosti, uplatňovali je v soutěživých hrách. Ve vyšších ročnících nacvičovali nové pohybové vzorce a byl jim měřen výkon. Výrazným pozitivem ve všech ročnících bylo časté zařazování atraktivních prvků méně známých sportů a různých soutěživých her. Ve všech fázích výuky byl zřetelný individuální přístup učitelů k žákům a soustavné sledování jejich výkonu. Roli vyučujících přebírali při průpravných cvičeních a míčových hrách vhodně i žáci. Učitelé zajišťovali při soutěživých činnostech vyrovnané podmínky.

Předmět je do 6. ročníku vyučován koedukovaně.

Převážnou většinou hodin prolínala úvodní i průběžná motivace, žáci byli motivováni povzbuzováním, pochvalou i oceňováním snahy. Méně zdařilé výkony či drobné kázeňské nedostatky žáků byly řešeny ihned, s taktem a přiměřeným způsobem.

Ve sledované výuce převládala velmi příznivá atmosféra založená na vzájemné důvěře žáků k vyučujícím. Učitelé byli vůči žákům trpěliví, při výuce nechyběl humor. Organizační pokyny pedagogů byly jasné a stručné, žáci je respektovali. Interakce a komunikace vyučujících se žáky vycházela z partnerského přístupu. Učitelé vytvářeli pro žáky vhodný model sociálního chování, úspěšně je učili sebedůvěře, sebeúctě a vzájemnému respektování.

Při hodnocení učitelé respektovali individuální dispozice žáků a svá hodnocení většinou zdůvodňovali. Klasifikování či slovní hodnocení tohoto předmětu nebylo dosud zaznamenáváno do žákovských knížek.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání v tělesné výchově byla na 2. stupni příkladná, v rámci celé školy velmi dobrá.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Zjišťování a rozborů výsledků vzdělávání jsou v počátcích, škola hledá vhodné evaluační metody a dostupné evaluační nástroje a vytváří si postupně systém.

Z vnějších evaluačních nástrojů pro zjišťování výsledků vzdělávání využívá škola v 9. ročnících již několik školních roků komerční testy SCIO. Výsledky žáků v testovaných oblastech českého jazyka, matematiky a obecných studijních předpokladů vedení školy sleduje a vyhodnocuje. Rozborů stavu podle sdělení ředitele slouží zejména jako podklad pro plánování práce ve volitelných předmětech cvičení z českého jazyka a z matematiky pro žáky 9. ročníku. Škola si také vytváří vlastní testy pro žáky 6. až 9. ročníku v předmětech matematika a český jazyk (také fyzika, přírodopis, dějepis). Podle jednotných hodnotících kritérií jsou porovnávány výsledky žáků v paralelních třídách. S výsledky testování seznamuje vedení školy učitele i rodiče.

Jedním z kritérií úspěšnosti práce školy jsou také výsledky žáků ve znalostních (naukových) či sportovních olympiádách a soutěžích, v místních, mikroregionálních a regionálních kolech (škola je úspěšná zejména v oblasti tělesné výchovy) a chování a vystupování žáků při kulturních, společenských a prezentačních aktivitách školy. Vedení školy také sleduje úspěšnost žáků v přijímacím řízení.

Výsledky a jejich rozborů jsou dokumentovány. Přijatá opatření na úrovni předmětových komisí a pedagogické rady nebo navazující kontrolní činnost se nedají prokázat.

Rozsah vlastního zjišťování a provedená analýza výsledků mají dobrou úroveň, účinnost opatření a vazba na průběh vzdělávání práce jsou zatím méně zřetelné.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v základní škole

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání, které poskytuje základní škola ve sledovaných předmětech, byla hodnocena celkově jako velmi dobrá.

Školní družina

Vzdělávací program zájmového vzdělávání

Pro žáky zapsané k pravidelné docházce vytvořila vychovatelka roční plán zájmového vzdělávání. Plán je rozpracován do jednotlivých měsíců školního roku. Jsou v něm naplánovány dlouhodobé činnosti i jednorázové akce. Zahrnuje pravidelně organizované aktivní činnosti - výchovné, zájmové i vzdělávací. Je z něho zřejmá návaznost na program ZŠ. Prázdninovou činnost ŠD nevykonává.

Žáci přicházející nepravidelně se účastní pouze různých příležitostných akcí.

Ve ŠD je vedena průkazným způsobem veškerá povinná dokumentace.

Průběh zájmového vzdělávání

Odpolední provoz ŠD byl zahajován společným obědem. Žáci v klidu stolovali. Při stolování vychovatelka dohlížela na dodržování hygieny, upevňovala dovednosti v sebeobslužných činnostech a správné hygienické návyky. Po přechodu do ŠD žáci podle vlastní volby odpočívali, volili si klidné relaxační činnosti, ale také se někteří žáci připravovali na vyučování (vypracovávali domácí úkoly).

I v dalším čase byla žákům otevřena široká nabídka pro volbu spontánních činností. Mohli si podle svého zájmu vybírat, jakých zájmových aktivit se zúčastní a podílet se tak na

organizování vlastního volného času. Přispívalo to pozitivně k motivaci a zvyšovalo jejich aktivitu. Velkou část odpoledne žáci trávili venku (vycházka, hry).

Vychovatelka v rozhovoru projevovala velkou znalost potřeb jednotlivých žáků a přistupovala k nim individuálně. Prováděné činnosti byly dobře zajištěny organizačně, materiálně i po stránce bezpečnosti dětí.

Organizování činností naráží na fakt, že mnoho žáků je vázáno na spoje hromadné dopravy a také rodiče si pro žáky přicházejí do ŠD prakticky kdykoliv.

Výsledky zájmového vzdělávání

Žáci se k sobě chovali slušně, ohleduplně, volně spolu komunikovali, vůči dospělým přichozím se chovali zdvořile. Zájmové vzdělávání učí žáky vhodně naplňovat jejich volný čas. V tomto ohledu napomáhá předcházet mnohým sociálně patologickým jevům.

ŠD se zapojuje do všech akcí, které organizuje ZŠ, často se podílí i na jejich organizaci.

Hodnocení průběhu a výsledků zájmového vzdělávání

Úroveň průběhu a výsledků zájmového vzdělávání ve školní družině byla hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Škola se specializuje na výuku a zájmové vzdělávání žáků 1. i 2. stupně ve florbalu. Má k tomu nadstandardní materiálně-technické vybavení a v příslušných sportovních soutěžích dosahuje pozoruhodných úspěchů. Pravidelně organizuje soutěže a turnaje na regionální úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Organizační řád (ředitel, leden 2003).
2. Učební plány pro jednotlivé ročníky ZŠ (interní úprava ředitel, poslední aktualizace září 2004).
3. Personální zajištění výuky (ředitel, září 2004).
4. Personální dokumentace vybraných pedagogických pracovníků ZŠ a ŠD (os. č. 48 933, 96 347, 31 170, 58 403, 57 941, 9, 10, 96 521, 13 127, 72 330, 11, 162, 58 051, 72 065, 17 537, 13 128).
5. Volitelné předměty 2004/2005 – nabídka, realizace (ředitel, září 2005).
6. Návrh nového školního řádu (ředitel, březen 2005).
7. Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005.
8. Certifikáty o absolvování vzdělávacích akcí vybraných pedagogických pracovníků ZŠ a ŠD (os. č. 48 933, 96 347, 31 170, 58 403, 57 941, 9, 10, 96 521, 13 127, 72 330, 11, 162, 58 051, 72 065, 17 537, 13 128).
9. Výroční zpráva 2005/2004 (ředitel, červen 2004).
10. Docházkový sešit (ŠD).
11. Celoroční plán ŠD na rok 2004/2005 (vychovatelka, 1. září 2004).
12. Vnitřní řád školní družiny (ředitel, 1. září 2004).
13. Zápisové lístky a seznam žáků zapsaných do školní družiny k pravidelné docházce (pro rok 2004/2005).
14. Předinspekční dokumentace (ředitel, únor 2005).

15. Vybrané časově-tematické plány sledovaných předmětů (jednotliví učitelé – školní rok 2004/2005)
16. Třídni knihy ze školního roku 2003/2004.
17. Třídni knihy ze školního roku 2004/2005.
18. Aktuální třídni výkazy a katalogové listy.
19. Výběr z žákovských prací a sešitů (český jazyk, matematika).
20. Vzorek žákovských knížek.
21. Minimální preventivní program na školní rok 2004/2005 (metodik prevence, září 2004).
22. Hodnocení MPP na školní rok 2003/2004 (ředitel školy, září 2004).
23. Plán práce výchovného poradce (výchovný poradce, září 2004).
24. Seznam žáků s VPCHU (výchovný poradce září 2004).
25. Individuální vzdělávací plán integrovaného žáka (září 2004).
26. Odborné posudky 53 žáků vyžadujících speciální péči (opatřeno podpisy odborných pracovníků poradenských pracovišť, razítkem pracoviště, datem vydání s vyznačením platnosti posudku).
27. Inspekční zpráva (ČŠI, čj. 021 95/00-2204).
28. Protokol o kontrole (ČŠI, čj. 021 96/00-2204).

ZÁVĚR

Základní vzdělávání ve sledovaných předmětech a zájmové vzdělávání ve školní družině jsou uskutečňovány za velmi dobrých personálních i materiálně-technických podmínek.

Od komplexní inspekce, která se uskutečnila v březnu 2000, se zlepšila odborná kvalifikovanost učitelů těchto předmětů, do pedagogického sboru byli přijati mladí kvalifikovaní učitelé. Všichni učitelé se v rámci kurzů dalšího vzdělávání naučili obsluze a využívání počítačů při přípravě na vyučování i v průběhu vzdělávání žáků, do praxe sledovaných předmětů se jejich nové poznatky dosud příliš nepromítly. Vedení školy vybudováním již druhé odborné pracovny s dostatečným množstvím výpočetní techniky k tomu vytvořilo mimořádně kvalitní podmínky.

Až na dílčí překročení učebních osnov v českém jazyce škola dodržuje učební dokumenty realizovaného vzdělávacího programu. Průběh a pozorovatelné výsledky základního vzdělávání ve sledovaných předmětech i zájmového vzdělávání ve školní družině byly hodnoceny jako velmi dobré. Zvýšil se podíl výuky, která se nerealizuje pouze frontálně, žáci vykonávají různé činnosti, podílejí se na vzdělávání aktivněji.

Od poslední inspekce se škola posunula celkově k lepšímu hodnocení podmínek, průběhu i pozorovatelných výsledků vzdělávání, Česká školní inspekce zaznamenala rozvoj.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeňka Fadrná	Z. Fadrná v.r.
Člen týmu	PaedDr. Jarmila Tóthová	J. Tóthová v.r.
Člen týmu	Mgr. Pavel Skokan	P. Skokan v.r.

V Kutné Hoře dne 23. května 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Mgr. Zdeňka Fadrná, Radnická 178, 284 01 Kutná Hora. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 25. květen 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Zdeněk Procházka, ředitel	Z. Procházka v.r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Obec Vrdy	2005-06-10	032-1093/05-2050/2
Školská rada	není zřízena	

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.